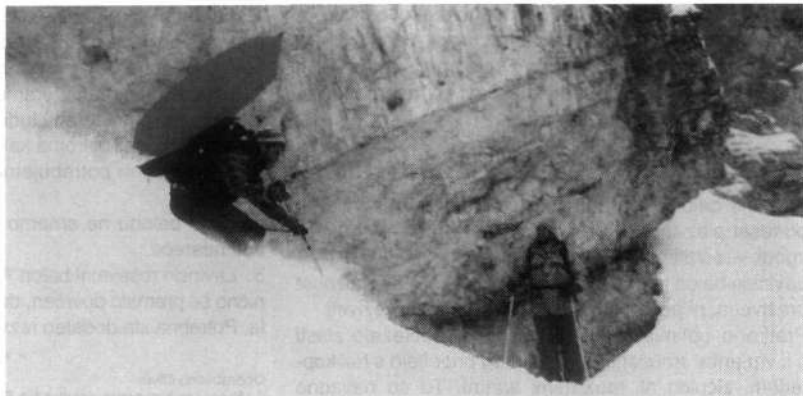

Takole se aktivira lavinski balon, ki naj bi človeka obdržal na površini plazovine

1. Pri vseh lutkah z balonom so se ti napihnili in bili takoj opazni na površini plazovine.
2. Med sedmimi lutkami brez balona jih je bilo šest povsem zasutih.
3. Lutke z balonom so pogosto obležale na trebuhu (obraz v snegu) pod balonom, deloma v celoti zasute s snegom.
4. Po rezultatih sodeč je balon dober indikator kraja, kjer je zasuti in prispeva k hitrejši najdbi.

IZKUŠNJE IZ RESNIČNIH NESREČ

Doslej vemo za šest plazov, ki so zajeli deset ljudi, opremljenih z balonom. Balon se je osemkrat aktiviral, dvakrat pa ne, je pa vselej obležal na površini plazu. Troje ljudi ni bilo zasutih, pet jih je plaz delno ali povsem zasul.

NEKAJ OMEJITEV UPORABNOSTI BALONA

Na podlagi dosedanjih preizkusov EISLF se že kažejo meje uporabnosti in šibke točke balona:

1. Balon je sicer vselej obležal na površini plazovine, pogosto pa ni preprečil popolnega ali delnega zasutja »žrtve«, ki bi se spričo tega ne mogla sama rešiti iz plaz. Potemtakem balon ni pripomoček za samoreševanje, vendar pa zanesljivo pokaže, kje je zasuti in s tem omogoči, da ga najdejo in rešijo sopotniki.
2. Mogoče je, da žrtev iz kateregakoli razloga ne more, ne zna ali ne bo utegnila v odločilnem trenutku aktivirati kapsule z zrakom ali da sistem ne bo deloval zaradi tehnične napake.
3. Uporaba balona praviloma ne prepreči smrtnih poškodb, padcev v prepad, ledeniško razpoko ali vodo in drugih dogodkov, zaradi katerih zasuti lahko umre oziroma se smrtno nevarno poškoduje.

MNENJE IN PRIPOMBE AVSTRIJSKIH STROKOVNJAKOV

Z balonom so se v sodelovanju z avstrijskim Kuratorijem za varstvo pred gorskimi nesrečami ukvarjali tudi avstrijski gorski vodniki in smučarski učitelji, Zveza tirolskih smučarskih učiteljev in Oddelek za šport pri Tirolski deželni vladi. Plod njihovih izkušenj so med drugim tudi naslednje misli:

1. Lavinski balon predstavlja možnost, da zasuti v tekočem plazju preživi, če hitro in pravilno ukrepa.
2. Trenutno je čas polnjenja balona šest do osem sekund.
3. Reakcijski čas prizadetega, ki aktivira kapsulo, je najmanj dve sekundi.
4. Če imamo opravka s kratkotrajnim tekočim plazom ali s plazom sprjetega snega, balon — spričo časa polnjenja in reakcijskega časa prizadetega — sploh nima časa, da pride do veljave.
5. Če alpinist pade, je aktiviranje kapsule otežkočeno, če ne celo nemogoče.
6. V petem preizkusu, ki so ga opravili Tirolci, je le štirim izmed 45 oseb uspelo aktivirati balon.
7. Vaja v uporabi in aktiviranju balona je nujna, zaradi visoke cene plinske kapsule pa večini praktično onemogočena.

V spomin 18. 2. 1989

VILJEMA ERJAVEC

*Že več
kot tisoč noči
brez spanja
oko se rosi.*

*Pod stropom lebdijo
po koščkih ujete
sence spominov
sreče minljive.*

*A skrbno
s kožuhom odeti
spomini
dajejo moč —
svetijo pot.*

*Solza
blazino moči,
jutro
se znova rodi...*